

Prima instanță: O. Parfeni

Instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai și A. Doga

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Sveatoslav Moldovan, Maria Ghervas
Oleg Sternioală și Tatiana Vieru,

examinînd recursul declarat de Ministerul Justiției din Republica Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Moldova” cu privire la excluderea organizației necomerciale din Registrul de Stat și retragerea calității de persoană juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, prin care apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2014.

A C O N S T A T A T :

La 19 noiembrie 2013 Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la excluderea organizației necomerciale din Registrul de Stat și retragerea calității de persoană juridică.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 07 noiembrie 1995 a fost constituită Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”, iar la 15 septembrie 1998 a fost înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 718, cod fiscal 604547, cu sediul în mun. Chișinău, str. P.Zadnipru, nr. 14, ap. 41, conducător, fiind Ceban Ghenadie.

Reclamanta a mai specificat că la moment pe teritoriul Republicii Moldova există mai multe cluburi sportive de fotbal american, printre care Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”. În vederea promovării practicii sportului de masă și anume a fotbalului american, asocierea unor asemenea cluburi este de o necesitate majoră.

A menționat că în relațiile externe aceste echipe de fotbal american pot colabora doar prin intermediul unei federații, motiv din care s-a decis asocierea acestora în cadrul unei federații ce va activa întru satisfacerea scopurilor indicate în art. 2 alin. (1) al Legii nr. 837 din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

Reclamanta mai punctat că în anul 2012, s-a adresat Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu o solicitare privind verificarea denumirii – Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”. La 24 octombrie 2012, a fost transmis răspunsul către reclamant, prin care s-a refuzat verificarea denumirii, pe motiv că deja există o astfel de asociație obștească cu aceeași denumire și aceleași atribuții.

Reclamanta la 18 iunie 2013 s-a adresat repetat Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu o cerere, prin care a solicitat excluderea asociației date din Registrul de Stat și retragerea acesteia a calității de persoană juridică.

Prin răspunsul Ministerului Justiției din 17 iulie 2013, reclamanta a fost informată despre faptul că a somat Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Moldova” despre necesitatea aducerii în conformitate cu legislația a actelor de constituire și prezentarea rapoartelor de activitate care ar reflecta acțiunile întreprinse în vederea realizării scopurilor federației.

Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” a mai precizat că circumstanțele descrise demonstrează faptul că Federația dată nu activează și există doar formal, ceea ce privează alte cluburi de fotbal american de a evolua, dar și de a se alia în cadrul unei federații.

La 20 septembrie 2013, Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” s-a adresat Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu cerere prealabilă prin care a solicitat repetat excluderea „Federației de Fotbal American” din Registrul de Stat și retragerea acesteia a calității de persoană juridică, însă prin răspunsul din 28 octombrie 2014, pretențiile au fost respinse.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 ianuarie 2014 a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu de partea pârîului Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”.

Pe parcursul examinării pricinii reprezentantul reclamantei Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”, a înaintat o cerere suplimentară.

Solicită reclamanta excluderea Asociației Obștești „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”, constituită la 07 noiembrie 1995 și înregistrată la Ministerul Justiției la 15 septembrie 1998, cu număr de înregistrare 718, c/f 604547, cu sediul în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, nr. 14, ap. 41, din Registrul de Stat și retragerea calității acesteia de persoană juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2014, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”. S-a dispus excluderea Asociației Obștești „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”, constituită la 07 noiembrie 1995 și înregistrată la Ministerul Justiției al RM la 15 septembrie 1998, cu număr de înregistrare 718, c/f 604547, cu sediul în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, nr. 14, ap. 41, din Registrul de Stat și retragerea calității de persoană juridică a acesteia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost respins, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2014.

La 04 martie 2015 Ministerul Justiției din Republica Moldova, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că atât decizia instanței de apel, cât și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece, instanțele de judecată nu au constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuează expres că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia motivată a deciziei instanței de apel, a fost recepționată de către recurent la 17 februarie 2014 (f.d.150), iar recursul a fost declarat la 04 martie 2015 (f.d. 146).

Astfel, prin prisma art. 434 CPC, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 17 aprilie 2015, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința înaintată de Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și

Economice Europene „Constantin Stere”, la cererea de recurs declarată de Ministerul Justiție din Republica Moldova, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Ministerul Justiției din Republica Moldova întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că la 19 noiembrie 2013 Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Moldova” prin care a solicitat excluderea Asociației Obștești „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”, constituită la 07 noiembrie 1995 și înregistrată la Ministerul Justiției la 15 septembrie 1998, cu număr de înregistrare 718, c/f 604547, cu sediul în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, nr. 14, ap. 41, din Registrul de Stat și retragerea calității acesteia de persoană juridică.

Totodată, actele pricinii și anume cererea de chemare în judecată atestă faptul că reclamantul Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” își întemeiază pretențiile prin prisma prevederilor art. 1, 3, 14-17, 19 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (f.d. 3).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ, lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță consideră oportun de a reitera prevederile art. 3 din Legea contenciosului administrativ, care statuează expres că obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b) subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b).

Potrivit art. 2 al Legii citate supra – act administrativ este manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actului administrativ, în sensul prezentei legi, este asimilat contractul administrativ, precum și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Analizând normele de drept material citate, instanța de recurs constată cu certitudine faptul că reclamanta – intimată a înaintat acțiunea în instanța de judecată

în temeiul Legii contenciosului administrativ, însă nu contestă nici un act administrativ, prin urmare instanța de contencios administrativ nu se poate expune pe marginea pretențiilor invocate în cererea de chemare în judecată, deoarece nu constituie obiectul contenciosului administrativ.

Totodată, instanța de recurs constată că este întemeiat argumentul recurentului precum că reclamanta – intimată Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” nu a contestat un careva act administrativ. Or, din cererea de chemare în judecată inițială și cea suplimentară, rezultă cu certitudine că reclamantul a solicitat excluderea Asociației Obștești „Federația de Fotbal American din Republica Moldova”, constituită la 07 noiembrie 1995 și înregistrată la Ministerul Justiției la 15 septembrie 1998, cu număr de înregistrare 718, c/f 604547, cu sediul în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, nr. 14, ap. 41, din Registrul de Stat și retragerea calității acesteia de persoană juridică, dar nu anularea unui act administrativ prin care i s-ar fi încălcat un careva drept, așa cum indică reglementările Legii Contenciosului administrativ. Astfel, reclamantul nu a contestat scrisoarea de răspuns a Ministerului Justiției nr. 05/9917 din 28 octombrie 2013.

Colegiul instanței de recurs consideră necesar de a reliefa și prevederile art. 3, alin. (2) din Legea nr. 837 din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, care statuează expres că asociațiile obștești se constituie și își desfășoară activitatea pe principiile liberului consimțământ, autonomiei, autogestunii, egalității în drepturi a tuturor membrilor. Activitatea asociațiilor obștești trebuie să aibă un caracter transparent, informația cu privire la documentele de constituire și cele programatice fiind accesibilă tuturor. Asociațiile obștești sînt libere să-și stabilească structura internă, să-și aleagă scopurile, formele și metodele de activitate.

În conformitate cu art. 7, alin. (6) din Legea cu privire la asociațiile obștești - amestecul neîntemeiat al organelor și organizațiilor de stat, al persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea asociațiilor obștești, precum și amestecul asociațiilor obștești în activitatea organelor și organizațiilor de stat, a persoanelor cu funcții de răspundere nu se admite, cu excepția cazurilor expres prevăzute de legislație.

Iar potrivit art. 36 alin. (4) din Legea citată – asociația obștească poate fi dizolvată prin hotărîre a instanței de judecată în cazurile de:

- a) pregătire și/sau înlăptuire a acțiunilor de schimbare prin violență a regimului constituțional sau de subminare a integrității teritoriale a Republicii Moldova;
- b) pregătire și/sau înlăptuire a acțiunilor de răsturnare a autorităților publice legal constituite;
- c) ațîtare a urii și discordiei sociale, rasiale, naționale sau religioase;
- d) violare a drepturilor și libertăților legitime ale persoanelor;
- e) creare a formațiunilor paramilitare;

f) avertizare repetată a asociației obștești asupra necesității lichidării încălcărilor legislației, făcută, în decursul unui an, de organul care a înregistrat asociația, în cazul în care încălcările nu au fost lichidate.

Instanța de recurs punctează că intimata - reclamantă nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra că Federația Fotbalului American din Republica Moldova desfășoară activitate contrară Legii, în același timp.

De menționat că concluziile instanței de fond nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 36 a Legii nr. 837- XIII cu privire la asociațiile obștești. Prin urmare, suspendarea sau încetarea activității unei organizații trebuie să se fundamenteze pe probe concludente, pertinente și incontestabile, apreciate în ansamblu, care dovedesc săvârșirea sau tolerarea unor acțiuni contrare normelor imperative privind ordinea publică sau bunele moravuri și consecințele grave pentru societate, care decurg din acestea.

În acest sens, instanța de recurs constată aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 837 din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești. Or, materialele pricinii certifică faptul că obiectul acțiunii date constituie excluderea Asociației Obștești „Federația de Fotbal American din Republica Moldova” și retragerea calității acesteia de persoană juridică, fapt ce atrage indispensabil aplicabilitatea normelor citate supra.

Totodată de menționat faptul că în ceea ce privește informațiile furnizate de către Inspectoratul Fiscal de Stat cu referire la faptul că ultima dare de seamă a fost efectuată la 31 martie 2000 și informațiile furnizate de Casa Națională de Asiguri Sociale, ar servi temei de cercetare pentru instituțiile de control abilitate.

Colegiul consideră oportun de a reitera prevederile art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04 noiembrie 1950 – orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

De menționat că segmentul asociativ este o categorie protejată în dreptul european și în practica Curții Europene a Drepturilor Omului. Convenția Europeană prin articolul citat garantează libertatea de asociere. Prin urmare, avînd la bază instrumente juridice internaționale este lesne de constatat că orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și de asociere benevolă.

Colegiul instanței de recurs concluzionează că radierea persoanei juridice în cauză, ar constitui o încălcare gravă atât a legislației naționale cît și internaționale.

Din considerentele sus-menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate pe deplin de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ministerul Justiție din Republica Moldova, a casa hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea înaintată de Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Ministerul Justiției din Republica Moldova.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2014 cu privire la excluderea organizației necomerciale din Registrul de Stat și retragerea calității de persoană juridică, cu pronunțarea unei noi hotărîri după cum urmează:

Se respinge acțiunea înaintată de Asociația Obștească Fotbal Club Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Federația de Fotbal American din Moldova” cu privire la excluderea organizației necomerciale din Registrul de Stat și retragerea calității de persoană juridică.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Tatiana Vieru